

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Технологія діагностики захворювань
тварин та визначення причин
їх загибелі»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Код і найменування спеціальності	211 Ветеринарна медицина
Тип і назва освітньої програми	ОПП Ветеринарна медицина
Курс, семестр	6 курс, 11 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, Загальна кількість годин – 120 годин, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет ветеринарної медицини, кафедра нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Контактні дані розробника(ів)	Авраменко Наталія, кандидат ветеринарних наук, доцент, nataliia.avramenko@pdau.edu.ua, +380991947982, https://www.pdau.edu.ua/people/avramenko-nataliya-oleksiyivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	факультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Патологічна фізіологія, Патологічна анатомія
Компетентності	<p>Загальні:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та професії.</p> <p>ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Фахові:</p> <p>ФК 1. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.</p> <p>ФК 2. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності.</p> <p>ФК 3. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин</p>

	<p>чи встановлення діагнозу.</p> <p>ФК 4. Здатність застосовувати методи і методики патологоанатомічної діагностики хвороб тварин для встановлення остаточного діагнозу та причин їх загибелі.</p> <p>ФК 5. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.</p> <p>ФК 6. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.</p>
Результати навчання	<p>РН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.</p> <p>РН 2. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.</p>
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах), лідерські навички (реалізується через: робота в групах).	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Мета вивчення навчальної дисципліни є набуття студентом знань, умінь і навичок щодо техніки одержання і підготовки біологічного матеріалу, отриманого від хворих тварин, та проведення його лабораторного дослідження, техніки застосування спеціальних методів дослідження органів і систем, правильної інтерпретації одержаних результатів, зв'язку їх з клінічними симптомами з метою постановки діагнозу та прогнозування перебігу хвороби.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Загальні принципи сучасної ветеринарної лабораторної діагностики</p> <p>Тема 2. Гематологія: дослідження еритроцитів.</p> <p>Тема 3. Гематологія: дослідження згортання крові.</p> <p>Тема 4. Біохімічні методи досліджень у ветеринарній медичні. Види біохімічних досліджень, їх клінічне значення.</p> <p>Тема 5. Біохімічні методи досліджень у ветеринарній медичні. Сучасні біохімічні маркери.</p> <p>Тема 6. Імунологічні методи досліджень у ветеринарній медицині. Дослідження лейкоцитів.</p> <p>Тема 7. Імунологічні методи досліджень у ветеринарній медицині. Серологічні реакції, їх фази та види.</p> <p>Тема 8. Імунологічні методи досліджень у ветеринарній медицині. Проточна цитометрія.</p> <p>Тема 9. Молекулярно-генетичні методи досліджень у ветеринарній медицині.</p> <p>Тема 10. Методи лабораторної діагностики бактеріальних і вірусних інфекцій у ветеринарній медицині</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<p><i>словесні методи:</i> 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) інструктаж;</p> <p><i>наочні методи:</i> 1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження;</p> <p><i>практичні методи:</i> 3) лабораторні роботи, 5) робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування.</p> <p><i>комп'ютерні і мультимедійні методи:</i> 1) використання мультимедійних презентацій; 2) дистанційне навчання</p>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

Викладання навчальної дисципліни «Технологія діагностики захворювань тварин та визначення причин їх загибелі» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті». Навчальна дисципліна "Технологія діагностики захворювань тварин та визначення причин їх загибелі" спеціальності 211 "Ветеринарна медицина" вивчається у одинадцятому семестрі шостого року навчання.

Дисципліна включає лекції та лабораторні заняття. Під час читання лекції доцент науково обґрунтовує, послідовно і систематизовано викладає певні наукові проблеми теми навчального предмету, ілюструє за необхідністю наочно. Лекція завжди слугує підґрунтям для поглиблення і систематизації знань, які набуваються в процесі навчальної роботи. На лабораторному занятті викладач організовує детальний розгляд теоретичних питань теми і формує їх бачення щодо практичного застосування у майбутній фаховій науковій діяльності. Для проведення лабораторних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для здобувачів наукового ступеня бакалавра щодо підготовки і роботи на занятті.

Самостійна позааудиторна робота при вивченні навчальної дисципліни «Технологія діагностики захворювань тварин та визначення причин їх загибелі» полягає у підготовці до аудиторних занять, що є основним способом оволодіння навчальним матеріалом. Засвоєння тем контролюється на лабораторних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного опитування на основі вирішення конкретних прикладних задач.

Під час перебування на кафедрі здобувачі повинні:

- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, протипожежної безпеки та техніки безпеки;
- дотримуватись ділового стилю одягу спеціаліста-професіонала, предмети одягу повинні бути чистими та випрасуваними;
- підтримувати порядок в аудиторіях та навчальних приміщеннях;
- дбайливо та охайно ставитись до майна (меблів, обладнання, технічного оснащення);
- не виносити без дозволу речі та обладнання з навчальних кімнат кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством;
- не допускати протиправних дій, аморальних вчинків.

Здобувачу забороняється:

- порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та

	<p>індивідуального навчального плану без поважних причин;</p> <ul style="list-style-type: none"> - запізнюватися та пропускати заняття без поважних причин. - протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача; - користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача; - займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів та заважати викладачу; - використовувати медичну форму та окремі її елементи, що не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам; - вручати викладачам будь-які матеріальні цінності за виконання або невиконання ними певних дій стосовно здобувача з використанням своєї посади; - у приміщеннях корпусу і прилеглий території заборонено палити; - вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику; - вчиняти протиправні дії та здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови, небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.
<p>щодо академічної доброчесності</p>	<p>Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p> <p>Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobrochesnostinasayt.pdf)</p> <p>Політика академічної доброчесності: самостійність виконання завдань, посилення на використанні джерела. Враховується: систематичність відвідування занять, своєчасність виконання навчальних завдань, повний обсяг їх виконання, якість виконання навчальних завдань, самостійність виконання, творчий підхід у виконанні завдань, ініціативність у навчальній діяльності.</p>

<p>щодо відвідування занять</p>	<p>Відвідування аудиторних занять є обов'язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню. Процедура відпрацювання залежить від причин пропуску – поважна чи неповажна. Підтвердженням поважної причини служить: довідка видана лікарем; якщо здобувач не пред'являє даних документів, то причина пропуску вважається неповажною. Для відпрацювання лекції здобувач зобов'язаний представити лектору:</p> <ul style="list-style-type: none"> - якщо лекція пропущена з поважної причини – конспект лекції, написаний на підставі плану пропущеного лекційного заняття; - якщо лекція пропущена з неповажної причини – конспект лекції з обов'язковим опитуванням. <p>Відпрацювання пропущених лабораторних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - з поважної причини заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням відповідної довідки. - з неповажної причини повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів. <p>Відпрацювання відбуваються на кафедрі згідно графіку шляхом усного опитування із пропущеної теми. При вивченні навчальної дисципліни "Технологія діагностики захворювань тварин та визначення причин їх загибелі» передбачено використання дистанційних технологій</p>
<p>щодо захарування результатів неформальної/інформальної освіти</p>	<p>Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету проводиться згідно Положення https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pol_ozhennyaproneformalnuosvitu.pdf</p>
<p>щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Порядок оскарження результатів оцінювання проводиться згідно Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pol_ozhennyaproocinyuvannya2023.pdf</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<p style="text-align: center;">Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Урбанович П. П. Патологічна анатомія тварин. // П. П. Урбанович, М. К. Потоцький, І. І. Гевкан та ін. / Навчальний посібник / Київ. Ветінформ, 2008. 879 с. 2. Патологічна анатомія тварин. Частина 1: Підручник / Б. В. Борисевич, В. В. Лісова, К. А. Чумаков. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 418 с. 3. Патологічна анатомія тварин. Частина 2: Підручник / Б. В. Борисевич, В. В. Лісова, К. А. Чумаков. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 449 с. <p style="text-align: center;">Допоміжні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Борисевич Б. В. Показчик патолого-анатомічних термінів /Б. В. Борисевич, М. В. Скрипка, В. В. Лісова / Полтава-Київ, 2011. 124 с. 2. Зон Г. А. Патологічна анатомія паразитарних хвороб тварин / Г. А. Зон / Суми, 2005. 226 с. 3. Навчальний посібник «Тварина-людина: смертельна естафета». Міланко О. Я., Фотіна Т. І., Кассіч В. Ю., Міланко Г. О., Авраменко Н. О., Міланко О. О. /Навчальний 	

посібник. 358 с.

4. Навчальний посібник «Орнітоз (питання етіології, патогенезу, діагностики, профілактики)». Авраменко Н. О., Омельченко Г. О., Міланко О. О., Авраменко О. А. Суми. РВВ СНАУ. 2011. 73 с.

5. Навчальний посібник «Пріони і пріонні інфекції» Автори: Авраменко Н. О., Омельченко Г. О., Міланко О. О. Навчальний посібник. Суми. РВВ СНАУ. 2012. 46 с.

6. Омельченко Г. О., Авраменко Н. О., Волосовець В. Ю., Волосовець Н. Ю., Гоголь О. М. Окремі аспекти діагностики і лікування у собак алопеції X. Вісник ПДАА. 2021. № 4. С. 201–206.

7. Скрипка М. В. Атлас патологічної морфології тварин / М. В. Скрипка, І. І. Панікар, Н. Б. Колич / МОН Молодь спорту України / Полтава, 2012. 89 с.

8. HANNA O. OMELCHENKO, NATALIA O. AVRAMENKO, SIERGIEJ M. KULYNYCH, ANATOLIJ A. POLISHCHUK, MAKSYM O. PETRENKO, PAWEŁ S. SYSA, GRZEGORZ J. WOŹNIAKOWSKI. Rabies virus spread in central and north-eastern regions of Ukraine. Med. Weter. 78 (1), 36-43, 2022.

9. Omelchenko, H.; Avramenko, N.O.; Petrenko, M.O.; Wojciechowski, J.; Pejsak, Z.; Woźniakowski, G. Ten Years of African Swine Fever in Ukraine: An Endemic Form of the Disease in the Wild Boar Population as a Threat to Domestic Pig Production. Pathogens 2022, 11, 1459.

10. Viktoriya K. Zezekalo. Serhii M. Kulynych, Anatoliy A. Polishchuk, Mokhamed S. Kone, Natalia O. Avramenko, Yuliia V. Vakulenko, Nataliia V. Chyzhanska. Prevalence of Chlamidia-related organisms with zoonotic potential in farms of the Poltava region /Wiadomosci Lekarskie. Volume XXIII, ISSUE 6, JUNE 2020. - P. 1169-1173.

Інформаційні ресурси

1. Патологічна анатомія тварин. Частина 1: Підручник / Б.В. Борисевич, В.В. Лісова, К.А. Чумаков. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 418 с.
<https://dglib.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a6b77911-c0de-44ee-b2a4-e9bceb6439a9/content>

2. Патологічна анатомія тварин. Частина 2: Підручник / Б.В. Борисевич, В.В. Лісова, К.А. Чумаков. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 449 с.
<https://dglib.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c0fd903b-4047-49d2-b1d7-7e996ad4614a/content>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин ПДАУ, протокол від 24 грудня 2025 року № 7

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Опитування	Виконання завдань лабораторної роботи	Виконання завдань самостійної роботи	Колоквіум (контрольне опитування)	Разом
Тема 1. Загальні принципи сучасної ветеринарної лабораторної діагностики.	2	2	2	4	10
Тема 2. Гематологія: дослідження еритроцитів.	2	2	2	4	10
Тема 3. Гематологія: дослідження згортання крові	2	2	2	4	10
Тема 4. Біохімічні методи досліджень у ветеринарній медичні. Види біохімічних досліджень, їх клінічне значення.	2	2	2	4	10
Тема 5. Біохімічні методи досліджень у ветеринарній медичні. Сучасні біохімічні маркери.	2	2	2	4	10
Тема 6. Імунологічні методи досліджень у ветеринарній медицині. Дослідження лейкоцитів	2	2	2	4	10
Тема 7. Імунологічні методи досліджень у ветеринарній медицині. Серологічні реакції, їх фази та види	2	2	2	4	10
Тема 8. Імунологічні методи досліджень у ветеринарній медицині. Проточна цитометрія	2	2	2	4	10
Тема 9. Молекулярно-генетичні методи досліджень у ветеринарній медицині.	2	2	2	4	10
Тема 10. Методи лабораторної діагностики бактеріальних і вірусних інфекцій у ветеринарній медицині.	2	2	2	4	10
Разом	20	20	20	40	100

Поточний контроль:

- опитування (0-2);**

Кількість балів	Критерії оцінювання
2,0 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання: ЗВО опанував матеріал лекції в повному обсязі та відповів на всі питання відповідно програмним результатам навчання.
1,0	ЗВО опанував матеріал лекції частково та відповів не на всі питання відповідно програмним результатам навчання.
0 (мінімальна)	ЗВО не відповів на питання з теми лекції, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

- виконання завдань лабораторної роботи (0-2);**

Кількість балів	Критерії оцінювання
2,0 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання: ЗВО повністю виконав завдання лабораторного заняття та повністю надав відповіді при захисті роботи відповідно програмним результатам навчання.
1,5	ЗВО повністю виконав завдання лабораторного заняття, але не надав відповіді при захисті роботи.
1,0	ЗВО не повністю виконав завдання лабораторного заняття.
0,5	ЗВО був присутній на лабораторному занятті, але не виконав завдання.
0 (мінімальна)	ЗВО не був присутній на лабораторному занятті, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

- виконання завдань самостійної роботи(0-2);**

Кількість балів	Критерії оцінювання
2,0 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання: ЗВО повністю виконав завдання самостійної роботи та повністю надав відповіді при захисті роботи відповідно програмним результатам навчання.
1,5	ЗВО повністю виконав завдання самостійної роботи, але не надав відповіді при захисті роботи.
1,0	ЗВО виконав 70 % завдання самостійної роботи.
0,5	ЗВО виконав 50 % завдання самостійної роботи.
0 (мінімальна)	ЗВО не виконав самостійної роботи, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

- колоквіум (контрольне опитування)(0-4);**

Кількість балів	Критерії оцінювання
4,0 (максимальна)	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання: здобувач вищої освіти повністю розкрив питання та надав ґрунтовну відповідь відповідно програмним результатам навчання.
3,0	у відповіді ЗВО не повністю розкриті питання, є деякі невідповідності
2,0	у відповіді ЗВО питання не розкриті, є значні помилки, але окремі положення трактуються вірно
1,0	у відповіді ЗВО питання не розкриті, є значні помилки та окремі положення трактуються невірно
0 (мінімальна)	відповідь на питання взагалі відсутня, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.